



UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

TITULACIÓ: Grau en Educació Social

CODI: 100919 **MATÈRIA:** Intervenció socioeducativa en l'àmbit de la justícia

MÒDUL: XVI. Optativitat

PROFESSOR RESPONSABLE: Luis Franco

EQUIP DOCENT: Luis Franco i Enric Lletjós

CURS ACADÈMIC: 2013/2014

CARÀCTER: Optativa

CRÈDITS ECTS: 6

SEMESTRE: 1r

IDIOMA D'IMPARTICIÓ: Català

COMPETENCIES

1. Conèixer els paradigmes teòrics fonamentals que són a la base de la intervenció socioeducativa i més concretament en l'àmbit de la justícia.
2. Analitzar necessitats i dissenyar, aplicar i avaluar plans, projectes i activitats de intervenció socioeducativa.
3. Mostrar una actitud empàtica, respectuosa, solidària i de confiança envers els subjectes e institucions d'educació social.
4. Capacitat per treballar en equip, per conduir i liderar grups, per resoldre conflictes, prendre decisions i desenvolupar habilitats per les relacions interpersonals.
5. Capacitat crítica, d'anàlisi, de síntesi, d'organització i de planificació.
6. Compromís ètic, respecte als drets fonamentals i als valors democràtics i compromís amb el desenvolupament professional.
7. Desenvolupar actituds i dominis lingüístics que possibilitin i afavoreixin el treball en entorns multiculturals i plurilingüístics.
8. Dominar i utilitzar les TIC.
9. Expressar-se correctament oralment i per escrit.

OBJECTIUS

1. Conèixer les funcions i l'encàrrec del Departament de Justícia.
2. Conèixer la legislació que regula la intervenció socioeducativa en l'àmbit de la justícia.
3. Conèixer les característiques dels diversos contextos d'intervenció: medi obert i medi tancat.
4. Analitzar els models d'intervenció socioeducativa actuals en l'àmbit de la Justícia.
5. Fer una anàlisi del perfil dels usuaris de la intervenció socioeducativa des de la justícia.
6. Conèixer els diferents programes d'intervenció que es porten a terme pel treball individual i pel treball grupal tan en el medi obert com en el medi tancat.
7. Fer una anàlisi de casos individuals i dissenyar un projecte d'intervenció individual.
8. Elaborar informes de tractament.
9. Analitzar un cas d'intervenció grupal i fer la programació de la intervenció.
10. Participar activament i de forma compromesa en el treball en equip.
11. Reflexionar envers l'ètica, els valors humans i el desenvolupament de la professió
12. Expressar-se correctament oralment i per escrit.
13. Dominar les TIC i conèixer els programes utilitzats en l'àmbit de la justícia.

CONTINGUTS

Tema 1. Introducció a l'execució penal a Catalunya

- 1.1.- El Departament de Justícia
- 1.2.- Reflexions al voltant de l'execució penal
- 1.3.- Els antecedents. Hipòtesis de treball, principis bàsics i objectius.

Tema 2. La intervenció socioeducativa amb adults

- 2.1.- El model de rehabilitació a les presons catalanes
- 2.2.- El règim obert: règim obert, llibertat condicional i serveis socials
- 2.3.- L'execució penal a la comunitat: MPA, mediació i reparació i assessorament tècnic penal

Tema 3.- La intervenció socioeducativa amb menors

- 3.1.- L'assessorament tècnic amb menors infractors
 - 3.2.- La mediació extrajudicial.
-

3.3.- L'acció socioeducativa en el medi obert.

3.3.1.- Tipologia dels menors

3.3.2.- Programes d'acció socioeducativa individuals.

3.3.3.- Programes d'acció socioeducativa grupals.

3.3.4.- Programa SAVRY.

3.4.- L'acció socioeducativa en Centre Educatiu.

3.4.1.- Tipologia dels menors

3.4.2.- Programes d'acció socioeducativa individuals.

3.4.3.- Programes d'acció socioeducativa grupals.

3.4.4.- El programa SAVRY.

Tema 4.- L'ètica en l'acció socioeducativa en l'àmbit de la justícia

4.1.- Deontologia de l'ES

4.2.- L'ètica en el treball diari en l'àmbit de la justícia.

METODOLOGIA

Presencial 40%

- Exposició del temari per part del professorat
- Exposicions dels alumnes (orals i multimèdia)
- Participació en activitats i exercicis pràctics
- Conferències i debats amb professionals del sector educatiu de la justícia

No presencials 60%

Treball autònom

- Anàlisis i reflexió
- Lectures d'articles, llibres i altres materials relacionats amb la matèria
- Tractament de la informació (lectura, localització, selecció..)
- Treballs individuals

Treball cooperatiu

- Treball en equip
 - Visites a centres
-

AVALUACIÓ

Les activitats d'avaluació són:

1. Realització d'un examen individual sobre el contingut teòric de la matèria: 30%
2. Realització per part de cada alumne d'un/dos projectes d'intervenció individual de tractament: 25%
3. Disseny i exposició oral en grup, d'un projecte d'intervenció grupal: 25%
4. Altres evidències (participació activa a les classes, assistència a activitats proposades pels professors, activitats complementàries realitzades pels alumnes, exercicis plantejats a l'aula ...): 20%

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA.

Revista Electrónica de Ciencia Penal y Criminología <http://criminet.ugr.es/recpc>

Revista Española de Investigación Criminológica <http://www.criminologia.net/reic.php>

Papeles del Psicólogo <http://www.papelesdelpsicologo.es/>

Plan Nacional sobre Drogas <http://www.pnsd.msc.es/Categoria1/presenta/home.htm>

Departament de Salut – Subdirecció General de Drogodependències
<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/alcool/index.html>

Observatori català de nous consums http://www.aspb.cat/quefem/documents_noves_drogues.htm

Agència de salut pública <http://www.aspb.cat>

Oficina de las Naciones Unidas contra la Droga y el Delito
<http://www.un.org/es/globalissues/drugs/>

National Institute on Drug Abuse <http://www.drugabuse.gov/nidaespanol.html>

Portal europeo sobre alcohol, drogas y otras adicciones
http://www.addictionsinfo.eu/startpage.php?select_lang=spa

Grupo de trabajo sobre tratamientos del VIH <http://gtt-vih.org/>

Guia per conèixer i entendre l'àmbit de l'execució penal a Catalunya
http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/execucio_penal_catalunya.pdf

Comissió per a l'estudi de les mesures de prevenció de la reincidència en delictes greus
http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/Comissio_Mena.pdf

Portal de Departament de Justícia, <http://www.gencat.cat/justicia/>

Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada <http://www.gencat.cat/justicia/cejfe>

Biblioteca del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada <http://www.netvibes.com/bibliotecacejfe>

Descriptors estadístics de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació
http://www.gencat.cat/justicia/estadistiques_serveis_penitenciaris/

Sèrie documental *A la Presó*, de tv3 <http://www.tv3.cat/alapreso/videos>

Ministerio del Interior. Secretaria General de Instituciones Penitenciarias
<http://www.institucionpenitenciaria.es/>

Direcció de Drogodependències del Govern Basc <http://www.drogomedia.com/>

Projecte LEA.P. Learning in prison <https://sites.google.com/site/leapplatform/>

La intervenció en centres penitenciaris des del voluntariat. Manual del curs
http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/interv_ccpp_voluntariat.pdf

**** a la web del Departament de Justícia i trobarem un recull exhaustiu de bibliografia**

Ajuriaguerra, J. (1975): *Manual de psiquiatria infantil* Masson Barcelona

Ajuriaguerra, J; Marcelli, D. (1996) : *Psicopatologia del niño* Masson, Barcelona.

Àlvarez, B. (2003): *Orientación Familiar: Intervención familiar en el ámbito de la diversidad* Sanz y Torres Madrid

Baiget, J. (2003): “El somriure socioeducatiu” Revista *Quaderns d’Educació Social*, nº 3

Bauman, Z. (2007). *Los Retos de la educación en la modernidad líquida*. Gedisa. Barcelona. Pedagogía social txt.

Bermúdez, J. (1998): *Psicología de la Personalidad* UNED. Madrid.

Bowlby, J. (1993): *El vínculo afectivo* Paidós Barcelona

Bowlby, J. (1993): *La separación afectiva* Paidós Barcelona

Bowlby, J. (1993): *La pérdida afectiva* Paidós Barcelona

Cabré, V.; Castillo, J.A. (2003) : “Les tensions inherents a l’exercici de la professió” Revista *Educació Social* núm. 23, pp. 45 – 56

Cantavella, F. (2006): *Desenvolupament i salut mental. El valor de l’atenció en la primera infància* UBe Barcelona

Delval, J. (2008): *El desarrollo humano* SigloXXI Madrid

Echeburúa, E.; de Corral, P. (2006): *Manual de violencia familiar* Siglo XXI Madrid

Ezpeleta, L. (2005): *Factores de riesgo en psicopatología del desarrollo* Masson Barcelona

Feixas, G.; Miró, M.T. (1993): *Aproximaciones a la psicoteràpia* Paidós Barcelona

Gavari, E. (2005): *Estrategias para la observación de la práctica educativa* Ramon Areces Madrid

Gavari, E. (2007): *Estrategias para la intervención educativa. Prácticum* Ramon Areces Madrid

Jolonch, A. (2002): “Educació i infància en risc. Acció i reflexió en l’àmbit social”, article en el que l’autora ens presenta el llibre del mateix nom. Revista *Quaderns d’Educació Social*, nº 3

Lletjós, E; Melción, E; Mulet, X (1997) : “Emmarcament del PEI dins del treball tutorial” dins de les actes de les “*Ies. Jornades Maria Rúbies de recerca i innovació pedagògica*” Publicacions de la UdL.

Lobato, C. (2007): “La supervisión de la práctica profesional socioeducativa” Revista de psicodidáctica, Vol. 12 Núm. 1, pp. 29-50. Euskal Herriko Unibertsitatea

Marcelli, D.; Braconnier, A.(2005): *Psicopatología del adolescente* Masson, Barcelona.

Parcerisa, A. (2002): *Didáctica en la educación social. Enseñar y aprender fuera de la escuela*. Editorial Graó, Barcelona

Redondo, E.; Muñoz, R.; Torres, B.: *Manual de la buena práctica para la atención residencial a la infancia y adolescencia* Ministerio de Trabajo y AA.SS.

Rodríguez Espinar, S. (1993): *Teoría y práctica de la Orientación Educativa* Barcelona: PPU

Rojí, M.B. (1994): *La Entrevista Terapéutica: Comunicación e Interacción en Psicoterapia* Cuadernos de la UNED. Madrid.

Rogers, C.R. (1994) : *El proceso de convertirse en persona* Paidós, Barcelona.

Romans, M.; Petrus, A.; Trilla, J (2000) : *De profesión educador (a) social* Papeles de Pedagogia, Paidós, Barcelona.

Rothschild, Babette (2009): *Ayuda para el profesional de la ayuda. Psicofisiología de la fatiga por compasión y del trauma vicario* Desclée de Brouwer. Bilbao.

Ruíz, J. A. (2003) : *Psicología de la Personalidad para psicopedagogos* Sanz y Torres. Madrid

Sala, E (1995) : “La Tutoria como instrumento de personalización de la intervención educativa en medio residencial”, comunicació presentada al “*Ier. Congrés Estatal d'Educació Social*” celebrat a Múrcia, l'abril de 1995.

VV.AA. (2010): *Revisió de la Guia d'Avaluació del Testimoni en Violència de Gènere (GAT-VIG-R)* Departament de Justícia Generalitat de Catalunya Barcelona

CRONOGRAMA: ACTIVITATS D'APRENTATGE

SETMANA	CONTINGUTS	DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS	TASQUES DELS ALUMNES
1	Tema 1 1 setmana	Introducció a l'execució penal a Catalunya	
2 – 7	Tema 2 6 setmanes	Desenvolupar el continguts del tema Presentació i debat amb professionals de l'àmbit Exercicis pràctics envers la intervenció individualitzada Presentació de programes d'intervenció grupal Visionat de documents audiovisual al voltant dels continguts Lectures referides ala webgrafia	Assistència a classe Plantejar dubtes i inquietuds Realitzar els exercicis pràctics Recerca de materials i plantejament inicial envers la intervenció grupal. Preparació dels continguts per ser avaluats
8	Intervenció grupal	Presentació del guió per dur a terme la intervenció grupal	Iniciar el treball d'intervenció grupal
9-14	Tema 3 6 setmanes	Desenvolupar el continguts del tema Presentació i debat amb professionals de l'àmbit Exercicis pràctics envers la intervenció individualitzada Presentació de programes d'intervenció grupal Visionat de documents audiovisual al voltant dels continguts Lectures referides ala webgrafia	Assistència a classe Plantejar dubtes i inquietuds Realitzar els exercicis pràctics Preparar el treball d'intervenció grupal. Preparació dels continguts per ser avaluats
15	Tema 4 1 setmana	Debat al voltant de la importància de l'ètica en el desenvolupament de l'acció educativa en l'àmbit de la justícia	Assistència a classe Participació activa en el debat
16	Exposició treballs	Presentació els treballs d'intervenció grupal	Presentar el treball propi Conèixer les activitats plantejades per la resta dels alumnes
17	Exposició treballs Avaluació	Presentació els treballs d'intervenció grupal Avaluació de l'aprenentatge	Presentar el treball propi Conèixer les activitats plantejades per la resta dels alumnes Realitzar l'avaluació dels continguts